

DIRECTOR
Dr. AUGUSTIN POPA

Redacția și administrația
BLAJ, JUD. TÂRNAVA MICĂ

INSERATE:

Un șir garmond: 6 Lei. La
publicări repetate după
invoială

Unitatea

REDACTOR
Prof. DUMITRU NEDA

ABONAMENTUL

Pe un an . . . 200 Lei
Pe 6 luni . . . 100 Lei
Pentru străinătate 400 Lei

Foaie bisericească-politică — Apare în fiecare Sâmbătă

„Dumineca enciclicei“

(+) Dela sputitorii altarelor se așteaptă — și pe drept cuvânt — să fie neosteniți vestitori ai cuvântului. Credința doar, cum zice și Apostolul, e din auzite. Iar creștinul trebuie să-și îndrepte pașii în labirintul vieții după luminile creștinismului și până la sfârșitul veacurilor. Temeiul vestirii cuvântului va fi în toată vremea adevărul descoperirii dumnezeiești. Săboare ecumenice și Sfînșii Părinți pe acest adevăr clădesc și dela el pornesc. Și, dela înălțimea scaunului vârhovicului Petru, așa porcede și Vicarul Domnului: Leoparte privește în față frământările veacului și semnele vremii, de altă parte e cu ochii la comandanțele Scripturii și, amăsurat inspirației ce rezultă dintr'asta, cârmuiește corabia mântuirii celor încredințați grijei lui. — Motiv indeajuns să fie urmărite cu toată luarea aminte îndrumările capului Creștinătății și să fie vestite și lămurite zărmelor credincioase.

Care lucru nu-i nici anevoios și nici neobșnuit. Dimpotrivă. Scrisorile apostolice ale Sf. Părinți sunt, în primul rând, la îndemâna preoșilor; mai mult: e de datorința acestora, să întimeze oșelilor cuvântătoare gândurile, sfaturile și poruncile marelui Păstor dela Roma. Ceeace, departe de a nu fi pe placul credincioșilor, e dorit de ei cu nesău, și ascultat cu plăcere și foloase dintre cele mai neașteptate. Experiența aceasta, între mulți zărmii, a făcut-o parohul latin dela o biserică din Detroit (Statele Unite). Cazul e povestit de însuși par. Erwin A. Lefebre în „The Cristian Front“ și îl reținem și noi (după Vita Ecclesiae), barem în parte:

„Am introdus „Liturgia Enciclicei“ în urma vizitei alor trei bărbați cari au venit să mă întreb: de ce nu predică preoșii totdeauna despre enciclicele papale? Le-am răspuns că fiecare preot, în cuvântul său de Dumineca, predică esența enciclicelor. Răspunsul acesta n'a părut să îndestulească vizitatorii mei; fapt care mi-a dat și mie de gândit“. Și de făcut cum a aflat de binecuvântarea din enciclica Duminecă de Duminecă și sărbătorire de sărbătorire, cu „note marginale“, simple și limpezi. Rezultatul? „Publicul, chiar dela început, a îndrăgii „Liturgia Enciclicei“ și a dovedit un mare interes față de ea, cum s'a văzut din reacția încordată cu care urmărea citirea. Și de unde înainte de această „inovatie“ biserica își făcea pe jumătate goală, acum e totdeauna ticită de lume. La ieșire ușerii distribuie exemplare din enciclica citită și comentată, și alte broșuri Enciclicele vorbesc prin ele înșile și nu întrec capacitățile intelectuale ale publicului meu de muncitori“.

Auzim dectătea ori vorba, care vrea să fie o scuză discretă și deghizată a absenței dela lectoria propovăduirii: „Se epuizează și omul și materialul pentru amvon“. O fi și n'o chiar așa. Nu-i locul să discutăm amănunțit problema. Produra păr. Lefebre, la toată întâmplarea, e cât poate de binevenită și pentru preoșimea noastră pastorație. Să se folosească și preoșii noștri apostolia cuvântului, de enciclicele papale! Omul care grăiește prin ele este însuși Locșitorul lui Cristos pe pământ; materialul cuprins de ele este cât de valoros, pe atât de luminat și actual. Avem atâtea și în românește: Educația tineretului; Problema muncitorească; Căsătoria creștină; Omovarea unirii Bisericilor; Despre preoșie; Moscova-Berlin-Mexic, ș. a. Mai nou: Ingravescenșus malis (despre rosariu) și Missinalium rerum splendida mărturie a înțelegerii superioare ce are Roma papală pentru specificul național și pentru valorile de artă bisericească, fie acestea

Intre Roma Veche și Roma Nouă

Maica noastră. — Dela Inocențiu III la Pius XI. — Maramureșul și al treilea tăvălug abătut asupra lui — Nec in saecula saeculorum.

de A. C. Albinus

Hotărât, poetul are toată dreptatea, când spune: Maica Roma cea bătrână. Adevărata noastră mamă, mama noastră trupească și sufletească, este Roma veche. În nici un caz Constantinopolul, Roma nouă, nu ne este mamă!

Ni s'a intrus, însă, prin fraudă. Și, nu este aceasta întâia crimă a Constantinopolului. Ceeace a făcut în viața poporului nostru, aceeași fărădelege a făcut-o în viața atâtor familii, îngăduind, contariu poruncii Domnului, desfăcerea căsniciilor pentru orice pricină. Vai, câte familii s'au pustii în așa fel! Câți copii s'au nefericit!

Căci legea Domnului care spune: „Ceeace Dumnezeu a împreunat, omul să nu despartă“, lege care pare câteodată atât de grea, a avut în vedere, în primul rând, binele copiilor. Bonum prolis.

E amară soarta orfanilor dacă, în locul mamei celei dulci, moartă, vine o altă mamă. Aceasta tot vitregă rămâne. Dar mama care va lua locul mamei divorțate, va face nenorocită viața orfanilor. Pe cea moartă nu o va grăi de rău. Pe cea vie, însă, se va năzui în tot chipul s'o scoată din inima copiilor săi.

Și, mama poporului român trăește. Iar cea care i-s'a substituit, a fost marea nenorocire a bietului nostru popor. Constantinopolul și slugile sale, Grecii și Bulgarii, au fost fatalul destin al istoriei noastre. Ne-au înstreinat de mama noastră. Au schimonosit numele leagănelui și strămoșilor noștri: Nu știam de Roma și de Romani, ci de Râm și Râmleni. Ne-au schimbat numele nostru chiar. În biserici au introdus limba slavă și greacă. Numele glorios de latin l-au făcut urgisit în ochii noștri. Căci, nu e cea mai mare blasfemie ce poate să iase din gura unui neolatin, cuvântul sacrileg: „letină spurcată“? Și, poporul nostru, injuria aceasta o aducea glorioasei sale origini.

Ne socotiam și eram socotiți ca o seminție slavă. Eram ținuți în întunec și în robele sufletească. Eram streini în moșia noastră strămoșească. „Ca niște nimernici și orbi într'un obor“. Cu adevărat, „jalnic și plânguros lucru“.

E și mai jalnică această înjosire a neamului nostru, dacă aruncăm o privire asupra istoriei frașilor noștri care nu s'au lăsat înstreina-

orientale ori apusene). — Păcat să rămână ne-fructificate comori imense ca acestea. Și dacă nu putem aranja pretutindenea „liturghii ale enciclicilor“ (fiindcă nu avem pretutindenea în aceeaș biserică mai multe sf. liturghii), putem face, totuși, și noi altceva, chiar și la sate: ne stă în putință să facem parte multărilor credincioase de câte o „Duminecă a enciclicei“. — Să facem.

nați de sânul cald al mamei. Cât de adevărată este constatarea lui Eminescu: „Toate popoarele care posedă înaltă civilizație astăzi, dacă nu sunt, au fost măcar mult timp catolice“. Și, catolice de rasă sunt de fapt popoarele neolatine, cu o singură excepție, Românii.

Câte comori de cultură și știință au dăruit lumii fiii Romei, frașii noștri mai norocoși în trecut decât noi! Și, ce comori a pierdut omenirea pe urma faptului că poporul nostru, atât de înzestrat dela natură, a fost ținut, veacuri atât de îndelungate, în neștiință, departe de Roma, leagănel originel sale și izvorul culturii europene!

Și mama noastră, dulcea noastră mamă, nu e vinovată de năpasta ce a căzut asupra fiilor săi Români. Ascultați, cum răsună, prin negura de vremi, glasul său chemător; Roma știa că suntem fiii săi și ne chema necontenit la sânul său, ne îmbla aripile sale protectoare.

Nici un pontif roman, dela Inocențiu III până la actualul pontif Piu XI, nu se leapădă de noi, nu ne tăgăduiește romanitatea. Papa Inocențiu III scrie împăratului Ionișă: „Vos genere et sanguine Romani“. Iar actualul pontif spulberă atât de sugestiv calomniile adversarilor latinității noastre, cu două cuvinte: „Rumeni — Romani!“

Rușii, chiar și în secolul trecut, afirmau că suntem o seminție slavă și lucrau în consecință. Ion Eliade Rădulescu a trebuit să lupte contra acestor afirmațiuni și a curentului de cutropire slavă. Dimpotrivă, cronicarii catolici, și cei din timpurile cele mai vechi, au afirmat că suntem urmașii coloniștilor lui Traian. Iar cronicarii noștri, care afirmă origina noastră latină, nu în Polonia, în școlile latinești ale leșuiților, au dobândit această convingere?

Cronicarii însă, au fost puțin accesibili marilor masse ale Românișmului. Nu dela ei putea să ne vină mântuirea. În urmare, Roma va întemeia un post înaintat al latinității în inima Daciei Traiane. Bărbați căliți în dragostea latinității, vor predica din amvon gloria neamului nostru. Biserica Blajului e aceea care va vesti redeșteptarea noastră, va împărștia lumina și cultura apusului în Ardeal și apoi în celelalte țări locuite de Români. Va face din umilitul norod românesc o națiune conștientă de demnitatea sa. Apostolul Românișmului, N. Iorga, a confirmat, și acum câteva zile, vechiul adevăr că redeșteptarea noastră națională a pornit din smeritele chilli ale Blajului.

Dar cei orbiți de patimă nu vreau să vadă nici să țefeleagă. Ei au pornit lupta fratricidă,

tocmai acum când ar fi nevoie de cea mai mare unire. Și-au început lupta în Maramureș. Socotesc că acolo este punctul cel mai slab al Bisericii românești catolice. Ei știu că peste această nenorocită rămășiță din glorioasa țară a lui Dragoș și Bogdan au trecut două tăvăluguri în cursul istoriei sale sbuciumate. La sfârșitul sec. XIV, a fost tăvălugul rusesc: Koriatovici cu rutenii săi. Întâia năpastă. Priviți harta vechei țări: șesurile roditoare, munții și pădurile ne-au fost prădate și înstreinate.

Al doilea tăvălug a dat peste noi în vremile mai apropiate: puholul evreesc, care a desăvârșit pustirea și sărăcirea.

Cred dușmanii Românilor că acest ultim tăvălug, *tăvălugul bizantin*, va putea să nimicească sufletul românesc și catolic al Maramureșului? Se vor înșela, pentru că Maramureșul are forțe sufletești nebănuite. Dragostea pentru Roma originii și credinței sale îi vor da puteri ca să reziste tuturor tentațiilor. Profunda evlavie a poporului maramureșan va dobândi dela Dumnezeu cel milostiv darul statorniciei.

Biserica românească și de credință romană speră să poată lărgi, cu mila Domnului, fereastră, singura fereastră ce dă spre apus, spre frații noștri neolatini. În nici un caz însă nu vor îngădui să se închidă această fereastră. Inzadar se vor pune termene pentru înfăptuirea acestei dorințe.

Au mai fixat termene dușmanii latinității. În 1842, guvernul maghiar pusese termen de 10 ani pentru a introduce limba maghiară în școlile și în administrația Bisericilor românești din Ardeal. Șaguna și Sibiu s'au supus. La Blaj însă Maghiarii au găsit o împotrivire dâră. Li-s'a răspuns: Nu în 10 ani, dar nici în 10 secole; nici în vecii vecilor!

Maramureșul și întreaga Biserică românească și catolică răspund: Nu ne lepădăm de latinitate și de credința Romei. Nec în saecula saeculorum!

Binecuvântări de biserică. La două margini opuse ale Arhidiecezei au avut loc, în aceeași lună a lui Decembrie c., două binecuvântări de biserică. Una dintre lăcașurile de închinare e nouă-nouă, în întregime; cealaltă e radical renovată și pictată din nou.

1. Biserica nouă-nouă e cea din *Blbor*, unde păstorește p. *Victor Socol*. E o clădire într'adevăr monumentală, în stil bizantin și s'a ridicat, în parte covârșitoare, din daniile credincioșilor. A fost binecuvântată, în ziua de s. Nicolae de p. *Artemiu Boeru*, protopopul Gheorghenilor, împreună slujind și p. *Victor Neamțu*, din Toplița și fiind de față mulțimea localnicilor și oaspeți distinși din vecini.

2. Biserica radical renovată și pictată din nou (de d. W. Zeller dela Blaj) e cea din *Zlatna* Munților Apuseni. Așa cum e acum această biserică multiseulară, e un giuvaer cât să-i cauți perechea. Binecuvântarea a făcut o Duminică trecută p. *Ioan Moldovan*, canonic mitropolitan, cu un fast deosebit. Bucuria p. *Iosif Bogdan*, parohul Zlatnei, ca și a enoriașilor Sf. Sale, a fost mare foarte. Și îndeosebi a trebuit să fie de nespus bucuria și mângăierea d. *Iuliu Albini-senior*, ctitorul marinos care și de astădată a daruit pentru lucrările efectuate la biserică și pentru podoaba Casei Domnului 140 000 (una sută patruzeci de mii) de Lei.

Cel de sus, sigur, nu va rămânea dator nici unuia dintre cei ce au contribuit cu obolul sau cu truda brațelor lor ca să se poată ajunge la cele două zile de înălțătoare sărbătoare.

Pasiunea politică

Campania electorală desvâlulă o nouă pasiune: *pasiunea politică*. Dragostea de cetate a cunoscut-o și lumea nativă. Pasiunea cu care se urmărea fericirea cetății nu era însă cea de azi.

Pasiunea politică a atins, în zilele noastre, un grad de dezvoltare neîntâlnit în istoria omenirii. — Pasiunea politică azi e *universală*. În număr și în spațiu universalitatea de azi a pasiunii politice n'a mai fost cunoscută. — Spania, Palestina, India, China, America sunt frământate de aceeași pasiune. Misticismul în

care e prezentată pasiunea politică îi dă o coerență specială. Grație mijloacelor de comunicație, grupările disperate de ieri azi formează mase compacte, în care fiecare individ e legat de comunitate. Bresle și profesii deosebite, cari ieri urmăreau scopuri individuale, azi se unesc în urmărirea unui scop ultim, universal: fericirea țării. Pasiunea politică a adas la numitor comun ceea ce organizația veche a despărțit. Pe lângă coerența dată indivizilor, pasiunea politică a creat mase omogene.

Ieri grupările urmăreau scopuri vagi. Azi, invers, se tinde la o precizare programatică până în cele mai mici amănunte. Nuanțele neînsemnate crează ziduri despărțitoare, „uniuni sacre“, ce se combat cu înverșunare. Socialismul francez, spre pildă, are 4 nuanțe: Socialiștii S. F. I. O. cu 25% deputați, Uniunea socialistă cu 4,3%; Socialiștii independenți 4%; Socialiștii radicali 18%. (*Le Mots*. Nov. 1937. p. 30).

O notă nouă a pasiunii politice e *continuitatea*. Zinic, noutățile aduse de ziarul grupării, o întrețin și o măresc. Pasiunea politică a preluat chiar și în materie de naționalism, căci până eri statele naționale, purtase războaie din interes economic (teren-debușeu comercial), azi războaiele se poartă nu numai din interes economic, ci și din mândrie națională.

Pasiunea politică a adas și alte schimbări. Popoarele nu se mai mulțumesc cu o autarhie în domeniul economic, ci doresc a-și croi și forme culturale strict naționale. Această nuanță a pasiunii politice n'a fost cunoscută de popoarele europene în trecut. Ludovic XIV anexează Alsacia fără a impune limba franceză în locul celei germane, guvernul Convenției, în luptă cu Anglia, trimite o delegație pentru a o invita să primească sistemul metric francez.

Războiul politic nu presupunea pe cel cultural. Roma și Atena sunt pilde pentru autarhie. Azi din contră — Germanii rup tradițiile culturale de veacuri, Francezii ajung la vestita „*déesse France*“ alui Maurras. Rezultatul: Ura între popoare. America își anche-

Foia „Unirii“

Românii iubesc pe Maica Domnului

de Gavril Bălan

Noi Românii, aduși pe aceste plajuri ale Daciei străvechi de marele împărat Traian, pe lângă strămoșeasca lege și credință creștină romană, am adus cu noi din Roma mucenicilor lui Hristos și evlavie către Maica Domnului. Această sfântă moștenire, acest sfânt și neprețuit patrimoniu, a înflorit și a adus rod cu sutele. Căci, după cum ne dovedește istoria, neamul nostru a avut un cult și o dragoste deosebită față de Maica Domnului în toate timpurile.

Marea pietate a Românilor față de Preacurata Fecioară Maria, o dovedesc nenmăratele ei icoane, așezate nu numai în cucernicile noastre lăcașuri sfinte de închinare, ci și în locuințele credincioșilor, alături de celelalte icoane sfinte, împodobite fiind după vechea dătină strămoșească, cu ștergar măestrit lucrat, cu frumoase modele de cusături naționale.

Străbănilii noștri, în cele trecute vremi, conduși fiind de marii Demnitori: Ștefan cel Mare, Petru Rareș și Mihai Viteazul, când plecau la războiu în contra turcilor sau în contra altor neamuri păgâne, purtau, în fruntea armatelor lor, steaguri pe cari erau zugrăvite icoane de-ale Maicii Domnului, pentru că ocrotiți fiind de puternical Ei scut să poată învinge ilfta păgână.

Despre pietatea Românilor față de Maica Domnului, ne sunt mărturie și scriitorii streini, dintre cari îl amintesc pe călugărul lezuit savant: *Nicolae Nilles*. Acesta, în cartea sa: „*Symbolae*“, vol. I, tipărită la Innsbruck în anul 1885, după un document din secolul al XVII lea, amintește, că, la noi Românii, Maica Domnului este foarte mult venerată, precum și icoanele Ei. „Una dintre aceste icoane ale Născătoarei de Dumnezeu Maice, a fost vădită lacrimând cu trei ani înainte de aceasta (adeca la 1694) într'un sat aproape de Cluj“¹⁾. Acest sat de lângă Cluj, este fără îndoială satul *Nicala*, în Mănăstirea cărui se află până în ziua de azi icoana amintită.

Poporul nostru, o numește Preacurata Fecioară Maria: „Maica Domnului“, „Maica Preacurată“, „Maica Sfântă“, „Preacurata Vergură Maria“, „Maica Precista“. Toate aceste *numiri* dovedesc puternica dragoste a neamului nostru față de „Maica“ sa ocrotitoare și ajutătoare. Mama româncă, oare la cine a-leargă mai întâi cu copilășul ei bolnav în brațe? Oare nu la Maica Precista? La

Maica cerului
Din scaunul soarelui
Și din gura raiului.

Cultul și dragostea poporului nostru față de Maica Domnului este așa de mare, încât, de multe ori, deviază chiar din cadrul genuin și comun prescris de sf. Biserică. Motivul a-

¹⁾ Vezi: Dr. Victor Bojor. Maica Domnului dela Nicula. Gherla, 1930, pag. 17.

cestui fapt, de cele mai multe ori, de sigur că nu este altceva, decât o bunăcredință, nu destul de luminată din punct de vedere dogmatic. Astfel, Românul ajungând la vre-un mare necaz, după vechea sa dătină strămoșească — firește greșită — aleargă la descântătorii sau la descântătoarele satului, pentru a i-se descânta, crezând că greutatea necazului ce-l apasă inima, în felul acesta o să dispară, și o să-și redobândească echilibrul sufletesc de mai înainte.

În astfel de *descânțete*, — cari, de altfel fin să mărturisesc, că pe lângă alte importante valori, sunt, de multe ori adevărate valori poetice, — nu arareori se imploră și ajutorul Preasfintei Fecioare. — Citez un astfel de descântec „pentru fetele frumoase, cari au fost deochiate de cele urite și invidioase, ca să nu se poată mărita“:

Doamne Sfântă Marie! Maică Sfântă!
Aseară, mândru și frumos m'am culcat,
Dimineața în grea ură m'am aflat,

În ură strigată
În ură țipată.

— Și m'am luat cântându-mă
Și zberzând
Și țipotind

Nime'n lume nu m'a văzut,
Nime'n lume nu m'a auzit.

M'a auzit,
Și m'a văzut
Maica cerului,
Din scaunul soarelui,
Și din poarta raiului.
Mare milă și-a făcut,
De cu mine a grăit:

tează cetățenii, privitor la sentimentele ce le au față de marile puteri europene și Japonia. Vreți să cunoașteți rezultatul? — Poftim:

Germania are simpatizanți: 67,0%; adversari 36,1%; indiferenți 62,20%; Franța are simpatizanți 16,60%, adversari 11,90%, indiferenți 71,70%; Italia are simpatizanți 6,30%, adversari 33,10%, indiferenți 60,0%; Japonia are simpatizanți 5,2%, adversari 30,8%, indiferenți 64,0%; Rusia are simpatizanți 5,2%, adversari 30,4%, indiferenți 64,4%; (*Le Mois*, Nov. 1937, pag. 140).

Tabloul e multgrăitor, căci dacă nu ne impresionează numărul mare al nepăsătorilor ne impresionează numărul extrem de mic al prietenilor pe cari Continentul Vechiu îl are în lumea nouă și mai mult ne impresionează numărul mare al adversarilor. Darerea schimbărilor aduse de pasiunea politică o simțește mai mult biserica catolică, făuritoarea culturii europene.

Pasiunea politică a cuprins și clerul, mai ales în statele în cari biserica nu e separată de Stat. (Modul cum pasiunea politică a cuprins și clerul, va forma obiectul articolului următor). — Deocamdată asistăm la tragica scenă în care mulți preoți au devenit megaloane politice.

Pr. Ștefan Medveșan

Pentru unirea în credință a Românilor. Dragostea frățească și de creștin trebuie să zoriască pe orice fiu al bisericii noastre să facă tot ce-i stă în putință pentru a face cât mai apropiată ziua când păretele vrajbei va fi dărâmat dintre frații cari să fie, apoi, și într'ale credinței, împreună. De sine înțeles însă că așa ceva, mai ales acum, când cei cari ar trebui să vină la calea adevărului, se sfidează cu numărul și ajutoarele lumestri cari dispun și, departe de a cânta să refacă legăturile iubirii cu scaunul Sf. Petre, încearcă să ne facă silă și nouă să-i urmăm pe drumul răsvrătirii împotriva căpeteniei recunoscute de reprezentanții Românilor la soborul din Florența, e foarte greu de nădăjduit.

Dar celea ce sunt cu neputință la oameni sunt cu putință la Dumnezeu. Ceeace nu va succeda efortărilor pur omenești, va succeda rugăciunii calde și stăruitoare. Despre asta nu ne îndolm o clipită. Și în această siguranță a noastră ne întărește și Sf. Părinte cu îndrumările de totdeauna și cu o grație specială de care ne-a făcut parte de sfârșitul lunii trecute. Și anume iată de ce-i vorba:

Păr. Dr. Ioan Suciu, prof. de religie și rector al Internatului Vancean de băieți, s'a adresat păr. Mitropolit rugându-l să ceară dela Roma *indulgințe* pe seamă rugii: „Fecioară îndurătoare, roagă-te pentru unirea în credință a tuturor Românilor“. — Marele Păstor luând în seamă această cerere, s'a îndreptat spre *Sacra Paenitentiară* carea, la rândul său, a adus la cunoștința Sf. Părinte dorința arhierului român. Răspunsul n'a întârziat: pentru recitarea acelei rugăciuni s'au cerut și s'au dat, pe 10 ani: 1. câte 300 zile indulgințe toties quoties; 2. indulgință plenară odată pe lună (dacă, zilnic, o lună întregă, se va recita cu inimă înfrântă, se vor face rugăciuni la intenția Sf. Părinte și, când va fi să se primească această indulgință, se va face și mărturisirea și cuminecurea obișnuită pentru asemenea cazuri.

Actul însuși poartă nr. 8340/937 și îl avem, în copie, înaintea noastră. În legătură cu ceea ce s'a făcut prin acest act avem o singură dorință: Să avem cât mai repede asemenea favoruri duhovnicești și în legătură cu alte rugăciuni, de cari avem o sumedenie, în cărțile noastre rituale-liturgice și despre care s'a scris, nu odată, și la „Unirea“ și la „Cuvântul Adevărului“ dela Bixad. — Se va face și aceasta? Să nădăjdulim că da.

Activitate cu rost. Azi pe câte un plictisit înainte de a fi încercat serios să facă ceva: ce rost are „Agru“? În cunoștință de cauză și răzimat pe realizări concrete în parohia Șopteriu, răspund că Agru parohial are mare, foarte mare rost. Dar să grăiască faptele: În numita parohie „Agrul“ datează din

1930. Rezultate: Spovezi și împărțșanii lunare regulate, în frunte cu președintele, vrednicul inv. dr. Victor Conțiu. Monumentul în amintirea „Anului Sfânt“ a fost ridicat de „Agru“-l local, din piatră și beton (8000 Lei). Steagul organizației locale (1300 lei). Biblioteca „Agru“-lui din cca 150 cărți (1200 Lei), citite de agrisții. Membrii agrului au dăruit 7 icoane mari 2¼ m/1¼ m., pictate pe pânză, cari împodobesc iconostasul bisericii. Agrul a deschis și așezat la ușa bisericii un depozit de desfacere a „Presei Bune“ din care credincioșii au cumpărat peste 250 cărți în valoare de cca 3000 Lei. În cadrul Agrului s'au ținut peste 150 șezători culturale. Membrii participă în Dumineci și sărbători la „Binecuvântarea Euharistică“. Mai nou agrisții au hotărât ridicarea unei bisericiuțe pe locul vechii mănăstiri, cu scop de-a reinvia acea veche mănăstire și au subscris benevol sume între 200—1000 Lei. Realizări de altă natură: Școală primară la hotar. Repararea radicală a bisericii parohiale. Monumentul eroilor. Cooperativa de consum și valorizare. Acareturi parohiale noui. Toate acestea sunt realizări verificate de Ven. superioritate și sunt izvorite, cu toatele, din școala „Agru“-lui. Alți frați preoți, vor putea arăta realizări și mai mari în spirit agrist.

„Agru“-l reclamă jertfire și muncă. „Agru“-l este armata activă a bisericii noastre. — Se poate ca noi preoții se respingem concursul intelectuallor noștri, dovedit și până aci, iar acum proaspăt de tot îmbliindu-ni-se prin scrierile vrednicului medic Dr. Nic. Popa din București, (scris adus de „Cultura Creștină“) întru ridicarea și apărarea Bisericii și credinței noastre, care în țara aceasta are o menire atât de sfântă? — Să nu fie! (Pr. Emil Stantislav).

Biserică unită, de rit bizantin, în Germania. E cea dintâi asemenea biserică ridicată în patria s. Bonifaciu. Se află în München și a fost consacrată zilele trecute de Psf. Alexandru Evreinow, ortodox rus convertit. Ea este lăcașul de închinare al colegiului S. Andrei din München pentru misiunile orientale.

Ce plângi?
Ce tipotești?

Căci eu de mâna dreaptă te-oi lua,
Și la râul Iordan duce-te-oiu,
Și te-oiu spăla,
Și mai frumos te-oiu fa.

Căci de mâna dreapta luă-te-oiu,
Pe uliță alungu purta-te-oiu,
Mândru și frumos face-te-oiu!

Toți micii,
Toți marii
Intreba-te-or:
Ce crăiasă?
Ce împărăteasă?
— Nici o crăiasă!
Nici o împărăteasă!

Ci fata cea mândră și frumoasă!

În literatura noastră poporană religioasă, mai circula o mulțime de legende și cu privire la Malca Domnului; cum legenda despre: „Călătoria Malcii Domnului la Iad“, „Visul Malcii Domnului“, etc. Astfel vechi legende ni-s'au păstrat în „Codex Turdamus“ sau „textele Măhăcene“, vechi manuscrise românești scrise la sfârșitul secolului al XV-lea și începutul celui al XVII-lea. Aceste vechi legende, precum și celelalte din acest vechiu codice, se crede că, până la un anumit de proveniență bogomilică sau Numele acestei secte, vine dela întemeietorul ei: Alugărul Bogomil, care a trăit pe timpul împăratului bulgar Petru, anul 927—968¹⁾. Mulți

au credința greșită că, dacă poartă o cârticică cu o astfel de legendă de-a Malcii Domnului în sân sau la brâu, atunci vor fi apărați de multe necazuri și greutăți.

În seara sfântă și tainică a Crăciunului, când toată lumea creștinăerbează Nașterea cea după trup a Domnului nostru Iisus Hristos, Românilor noștri *colindă* pe la ferestrele caselor strămoșești colinzi, cari nu sunt altceva, decât, niște preafrumoase imnuri în onoarea lui Hristos și a Mariei.

De exemplu colinda:

Coborîta coborît
Malca sfântă pe pământ
Pe crucea bisericii
Pe icoana Precistii
I-a sosit cîșul să nască
Nime'n casă nu o lasă
Când era hăt pe sub seară,
S'așează'ntr'o poiecioară,
Și-a născut pe Fiul sfânt
Oamenilor pe pământ.
L-a născut pe fân uscat,
Pe marele Împărat¹⁾.

În decursul veacurilor, ajungând sub iurisdicția patriarhatului constantinopolitan, am primit rândulala bisericii răsăritene, și în consecință am primit și *cărțile liturgice* ale acestei biserici, în cari găsim multe imnuri și laude în onoarea Mariei. *Acatistul*, care se rostește în picioare, și din care motiv i-s'a zis: „Imnul fără ședere“, este o minunată poezie înflorită

cu imagini și comparații; este un mareș lmn de preamărire la adresa Malcii Domnului. *Paraclisul* sau „Rândulala canonului de mângăiere celui mic către Preasfânta Născătoare de Dumnezeu, care se cântă la toată amărăciunea și asuprea sufletului“, — este strigătul plin de încredere și vie speranță a sufletului zdrobit și întristat către Malca ocrotitoare: Fecioara Maria, care este „Mama îndurătoare“.

Sfânta noastră Biserică, la toate *sărbătorile* închinată în onoarea Malcii Domnului, înalță cu smerenie și cucernicie, imnuri și cântece, cari de cari mai înălțătoare și pătrunzătoare. Astfel la sărbătoarea Nașterii Preasfintei Fecioare Maria, la Vecernia cea mare, la *Stihuri*, găsim următoarea frumoasă cântare:

„Astăzi Dumnezeu celce se odihnește pe scaune înțelegătoare, scaun sfânt lui-și mai înainte gătit. Cea ce a întărit cu înțelepciunea cerurilor, cer însuflețit cu iubirea de oameni și-a făcut, că din rădăcină neroditoare, cel de viață purtător ne-a odrăslit pe Malca sa; Dumnezeu minunilor, și nădejdea celor fără de nădejde, Doamne slavă ție“. — Tropar: „Nașterea ta, de Dumnezeu Născătoare Fecioară, bucurie a vestit la toată lumea, că din tine a răsărit soarele dreptății, Hristos Dumnezeu nostru. Și deslegând biestemul, a dat binecuvântare, și, stricând moartea, ne-a dăruit viață veșnică“.

(Va urma)

¹⁾ Auzită dela *Auxențiu Hotea*, din com. Hoteni jud. Maramureș.

Vezi: Gh. Adamescu: Manual de Limba Română pentru cl. VI-a Seminarilor. Ediția III-a, București 1925.

Știri mărunte

Conferință episcopescă. Săptămâna aceasta, Marți, Preasfințitul VALERIU al Orăzii, IULIU al Clujului și IOAN al Lugojului, sub președintele Înalt Preasfințitului mitropolit ALEXANDRU al Blajului, s'au întrunit la reședința mitropolitană în conferință episcopescă. Cu acest prilej înalții ierarhi au dezbătut o serie întreagă de probleme bisericesti la ordinea zilei.

Personale. Ven. Ordinariat de Cluj-Gherla a făcut mai nou următoarele numiri în sânul clerului eparhial: *Aurel Ciurdărean* din Săbișca; *Petru Viman* din Negriștești, și *Ion Seplecan*, preot-profesor în Năsăud, au fost numiți protopopi onorari; *Valeriu Giurgiu* din Cojocna a fost numit asesor consistorial; *Eugen Anca* din Brăișor; *Augustin Fărcașu* din Fundătură; *Ion Cobârzan* din Zam-Sâncraiu și *Teodor Lungu* din Bociu au fost numiți parohi la parohiile respective, iar *Val. Cuesdean*, din Căpușul Mic la Jucul de Mijloc. — Administratori parohiali au fost rânduiți: *Ioan Moldovan* din Jucul de Mijloc, la Mierța; *Virgil Horga* din Bistra la Căpușul Mic; *Ioan Seckeli* din Bădești la Vânători, iar nouhirotoniți *Ioan Cheresteșiu* și *Liviu Murașanu* la Vad, respectiv Mihăești.

Misiuni populare. În zilele de 11—13 Decembrie c. parohia Dâmbu din Arhidieceză a avut parte de binefacerea primenirii sufletești pe calea sfintelor misiuni populare. Vestitor al cuvântului mântuirii a fost p. *Dumitru Neda*, prof. de teologie în Blaj. Cu acest prilej binevenit s'au apropiat de SS. Taine peste 400 de dreptcredincioși. La ascultarea mărturisirilor a dat ajutor, în afară de p. *Teodor Sărmașanu*, preotul local, singur p. *Nicolae Racovițan*, cel mai în vârstă preot în funcțiune din districtul Șarmașu.

Locale. Sâmbăta viitoare, de praznicul Nașterii Domnului, va predica în catedrală, l. P. S. *Mitropolit Alexandru*; a doua zi de Crăciun (Soborul Maicii Domnului) va predica p. *Dr. Victor Macaveiu*, vicar general, iar de sărbătoarea Sf. Ștefan va predica p. *Gheorghe Dănilă*, canonic mitropolitan.

Naturalist și terțiar. Cetatea Universitară Bologna a comemorat, acum de curând, împlinirea alor 200 de ani dela nașterea lui *Luigi Galvani*, nepieritoarea glorie a Italiei și a științei. În cuvântările omagiale s'a insistat asupra faptului că marele savant a fost, în aceeaș vreme, un fiu credincios al Bisericii Romane și un membru devotat al ordinului terțiar franciscan. Nu mai puțin de 11 deținători ai premiului Nobel au ținut să fie de față și să aducă și ei tributul lor de admirație memoriei celui sărbătorit.

Mussolini și sf. Ioan Bosco. Presa italiană s'a ocupat zilele acestea cu următoarea scenă din viața Duceului: După cuvântarea-i recentă dela Milano, dictatorul fascist trecând cu automobilul, prin mijlocul mulțimilor ce-l aclamau, a ajuns și la locul unde erau postați elevii călugărilor salesieni, (a căror întemeietor, precum se știe, e sf. Ioan Bosco). Unul dintre elevi a rostit o scurtă alocuție, pe care a încheiat-o cu cuvintele: »Evviva il Duce!« La cecece Mussolini, ridicând mâna după salutul roman, a strigat tare, cât să-l audă toată lumea: »Evviva Don Bosco!« — Acest salut omagial a dat prilej la mulțime de comentarii.

A murit arhiepiscopul Bauer al Zagrebului. Băiat de plugari buni creștini (aveau 15 copii și fetițe), adormitul în Domnul († 7. 12. 37) s'a născut la 11 Febr. 1856. A studiat teologie la Budapesta și Viena. Vreme de 24 de ani a fost profesor universitar la fa-

cultatea teologică din Zagreb. A redactat o valoroasă revistă teologică și a scris o seamă de apreciate opere teologice-filosofice. O vreme a fost și deputat în Camera maghiară, reprezentând cu demnitate și dărzenie interesele neamului său croat. În 1911 a fost ales arhiepiscop al Zagrebului. Ca atare s'a dovedit mare păstor jertfelnic dintr'al său pentru tot ce era de lipsă turmei sale și păstoririi ei. — A fost respectat și de adversari ca un ierarh de o ținută de marcă veche.

Biserica și Statul în Brasilia. Puternica republică sudamericană *Brasilia* o să aibă în curând o nouă constituție. Întrebat asupra perspectivelor ce se deschid Bisericii lui Hristos din acele părți în urma acestui fapt, arhiepiscopul-cardinal *Lemeda-Silveiro Cintra* de Rio de Janeiro a declarat unui corespondent al lui *N. C. W. C. Service*, că Biserica Domnului n'are de ce se teme de noua constituție. Dimpotrivă, nu poate fi decât recunoscătoare celor ce s'au îngrijit să fie alcătuită amăsurat vederilor Bisericii în ce privește familia, învățământul și drepturile publice catolice. — Noua constituție brasiliană nu admite divorțul.

Elveția are și a patra limbă națională. Așa știam până acum că țara cantonală are trei limbi naționale: franceza, italiana și germana. Consiliul național, ținut deunăzi la Berna, a aprobat însă, în unanimitate un proiect de lege care prevedea recunoașterea limbii *latine*, ca a patra limbă națională a Elveției. — Noi, neolatinii dela Dunăre, nu putem decât să ne bucurăm de această cinste ce se face limbii străbunilor noștri. Mai ales că în actuala noastră școală i-se dă atenția care i-se dă.

† **Octavia Rusu n. Peteanu**, soția p. *Liviu Rusu* din Micești de Câmpie, a trecut la cele veșnice în 9 Decembrie c., în anul 37 al vieții și 13 al fericitei sale căsătorii. — Facă-i Domnul parte cu aleșii săi!

Telefonul „Unirii“

R. în C. Precum ați putut observa și, sigur, ați observat și Sf. Voastră, totul nu-i decât un lapsus calami. La „România Nouă“ a protestat împotriva suspendării samavolnice a „Unirii“ p. *V. Radu* și nu *V. Rusu*, cum s'a strecurat în înșelarea noastră. — Clara pacta, boni amici.

L. Cluj. Ieșirea furibundă a „Renasterii“ clujene nu ne miră. Nu e primul, și de bună seamă nici ultimul caz, când dă atari semne. Credința noastră este că numai așa e în nota proprie. „Barbaria catolică din Seini“ nu e decât un pretext ce vrea să fie „specios“, pentru ca surata să-și deie drumul după un obicei trecut în sânge. Altfel ar trebui să-și aducă aminte că cei cari au început cu închiderea porților cimitirelor pentru frații neortodocși sunt tocmai cei de-un crez cu furioșii dela „Renasterea“. S'a scris doar la vremea sa de preotul nostru din Lugoj care a trecut mortul ...peste gard, în cimitirul dela Lugoj, fiindcă parohul ortodox închisese intrarea. Și nu credem să-și fie uitat nici de credinciosul român unit din Buziaș a cărui înmormântare lângă ai săi a fost împiedecată cu jandarmii, numai și numai pentru că era „uniat“. — Asta, se vede, trecea și trece de bravură pravoslavnică vrednică de toată lauda și încurajarea. Dacă însă ai noștri dela Seini aplică aceeaș măsură Floarei Apan, fostă unită, trecută la ortodoxie, deci lăpădată de legea nașterii sale, probabil ca fecioru-său să poată ajunge cantor ortodox, spre scandălzirea și tulburarea Seini-ilor uniți, — îndată-i gata „barbaria catolică“, ce îi pune pe cei dela „R.“ în fața unei „acțiuni desonorante care prin sălbăticia ei întrece orice imaginație creștină“ și demască din nou atmosfera oribilă din eparhia episcopului Alex. Rusu etc. — Firește că soluția »răului« e cea eternă: »Statul e dator să ia energetic măsurile de profilaxie națională« șcl. — Metoda e veche și clișeul e tocit. Pentru a plasa însă o serie de injurii ca dela ușa cortului la adresa Vlădicului Rusu și a »stegarilor urilor confesionale« dela »Unirea«, face și așa.

I. Sibiu. Ținuta „telegrafistă“? Ținuta asasinului care probezește, cu clăbuci la gură, victima că nu stă smirna sub jungliul lui. Ba mai îndrăznește să ridice și cuvânt de împotrivire. Și încă nu destul de „estetic“ (după a lor „estetică“). Cine s'ar mai îndoi despre aceasta poftescă și cefiască nr. 50—1937 al organului eparhiei sibiene în care, într'un limbaj birjăresc, e împropățată cu noroiu atât „Unirea“ și „colonia de patări“ de pe lângă ea, cât și „uniația“ întreagă carea, chipurile, ar fi, nici mai mult nici mai puțin decât „tributară întru totul cu existența ei ortodoxiei, precum furiosul Arie și-a datorat trista celebritate faptului că s'a intrupat într'adevăr Domnul“. După care, exacerbați de cuvântul nietzscheian ce l-am avut (în numărul nostru

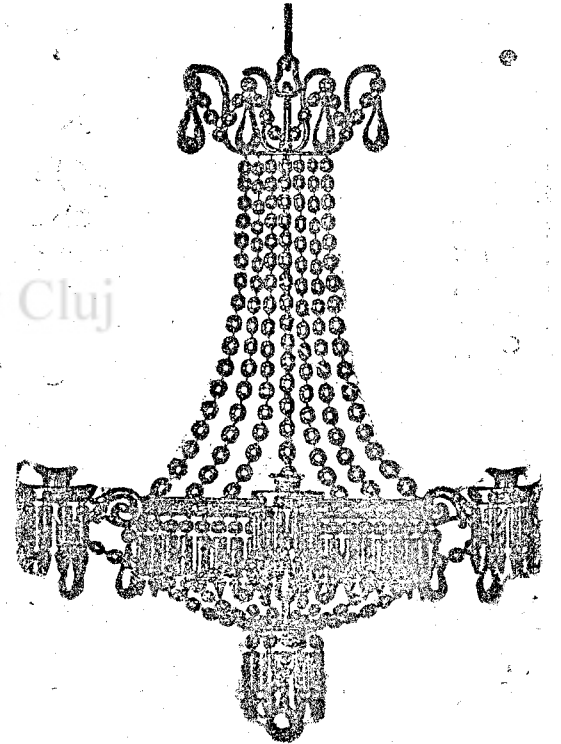
Tipografia Seminarului Teologic gr.-cat. Blaj

din 27. XI. 37.), pentru matadorii dela „Renasterea“ clujană (n'o fi chiar „bărbătețul“ în persoană cel ce spumegă prin „Telegraful“?), lasă să se înțeleagă că-s foarte nedumeriți cum noi, plini de o scârbă ca aceea, ne-am putea ruga pentru „păcătoșii de români ortodocși“. — Foarte simplu. Întâiu o lămurire în prealabil. Noi ne-am exprimat scârba față de matadorii vizați, pe cari numai o perfidie mai mult decât bizantină îi poate confunda cu întreaga româniea ortodoxă. Al doilea: Ne vom ruga și pentru capii atător răutăți, cum se roagă biserica pentru îndrăciți. (Ori, cei dela „Telegraful“ și-au uitat de Molițelnic?). Noi „uniații“ așa știm, că trebuie să ne rugăm și pentru cei ce ne voiesc și ne fac nouă rele, căci tot frați ne rămân, ori câtă scârbă am avea față de procedeele lor. — Așa știm; așa facem. Mai ales că până nu s'a rostit asupra cuiva din partea preadreptului Judecător osânda veșnică, mai e nădejde de mântuire oricât de păcătos ar fi.

Calendarul dela Blaj este cel mai bun și cel mai ieftin calendar pentru poporul nostru. Are 144 pagini și se vinde cu 12 Lei. La 10 calendare dăm unul rabat. La mai multe, rabatul e de 20%. A se cere dela *Administrația »Unirii Poporului«*, Blaj.

Anunț

Aurel Ciupe, artist pictor greco-catolic diplomat al Academiei de Arte frumoase din Iași și licențiat al Institutului Superior de Belle Arte din Roma, pictor autorizat al Ministerului Cultelor și Artelor pentru pictură bisericască angajează pictură bisericască și religioasă. Adresa TG.-MUREȘ, str. E. I. Caraculă No. 2.

Comandați Policandre

la
LIBRARIA ANCA — CLUJ

din sticlă-eristal, în diferite forme pentru bisericile noastre dela sate.

Tot aici găsiți Sfeșnice pentru altar, toate mărimile eu 1—3 brațe; cruci de perete și eu talpă din lemn, metal, nichel și argintate orice mărime; Berete din Klott pt. preoți Brăe, (cingulum) pt. teologi, preoți și protopopi, în diferite lățimi și colori, din mătase sau lână. Se mai află: Potire, Ciborium, Cădelnițe, Chivot, aurite și argintate.

Mare depozit de Ornate și prapori gata, în diferite colori, eu prețuri reduse. Icoane de hârtie și pieturi. Tot soiul de rechizite, imprimare, Cărți de rugăciuni și bisericesti, medalioane, rozare, și steaguri pentru Reuniunile Mariane. Teatre și Monoloage populare și școlare.

Cereți catalogul detaliat și ilustrat.